

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **E., s.r.o.**, so sídlom D., IČO: X., v zastúpení *JUDr. J. G., advokát*, Advokátska kancelária G. & partneri, Dolná 36, Banská Bystrica, proti žalovanému: **Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, Mierová 19, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra hospodárstva č. 44/2008 zo dňa 10. júna 2008, č. spisu 1208/2008-1000-3100, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S/23/09-60 zo dňa 11. októbra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S/23/09-60 zo dňa 11. októbra 2010, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 11.10.2010, č. k. 2S/23/09-60, nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. V odôvodnení rozhodnutia krajský súd poukázal na to, že priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcovi by viedlo k neprípustnému prenášaní jeho podnikateľského rizika na štát. Podľa názoru súdu nemožno žalobcu podrobiť rovnakému spôsobu posudzovania majetkových pomerov ako sociálne slabú fyzickú osobu, ktorá nevlastní žiaden majetok väčšieho rozsahu. Skutočnosť, že u žalobcu bola nepriaznivá finančná situácia, podľa jeho tvrdenia, zapríčinená situáciou, ktorá sa týkala administratívneho konania, neskôr označovaného za konanie nezákonné, nemožno podľa konajúceho súdu považovať za okolnosť, ktorá by nemala pôvod v podnikaní.

Proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že prizná žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. V odvolaní opakovane uviedol dôvody, pre ktoré požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. Poukázal na záporný hospodársky výsledok, ktorý vykázal v niekoľkých zdaňovacích obdobiach, ktorý je podľa jeho názoru v príčinnej súvislosti s rozhodnutiami žalovaného. V podstate súhlasil s odôvodením súdu o nemožnosti prenášať podnikateľské riziko na štát. Zastával však názor, že ak žalovaný spôsobí škodu žalobcovi a na druhej strane, ak sa chce žalobca domôcť náhrad proti štátu, tak musí tomu, kto mu škodu spôsobil platiť súdny poplatok. Záverom žalobca konštatoval, že uloženie pokuty má pre spoločnosť likvidačný charakter a súčasná insolventnosť spoločnosti by nemala brániť žalobcovi v práve na spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby

odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie a žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov priznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§§ 212 a nasl. O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1) bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že žalobca žalobou doručenou súdu dňa 30.6.2008 sa domáhal preskúmania rozhodnutia ministra hospodárstva Slovenskej republiky č. 44/2008 zo dňa 10.6.2008, ktorým bol zamietnutý rozklad žalobcu a bolo potvrdené rozhodnutie odboru riadenia obchodovania s citlivými tovarmi Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky číslo: Pk5/2008-1050-2 zo dňa 26.3.2008. Uvedenými rozhodnutiami bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 2.500.000,--Sk (82.984.80 EUR) za nesplnenie povinnosti podľa ust. § 10 ods. 6 zákona č. 179/1998 Z.z. o obchodovaní s vojenským materiálom. Žalobca podaním žaloby na súd zaplatil súdny poplatok vo výške 2.000,--Sk (66,39 EUR) v kolkových známkach nalepených na prvej strane žaloby. Krajský súd žalobcu vyzval na doplatenie súdneho poplatku za podanie žaloby v zmysle položky č. 10 písm. a) sadzobníka zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov vo výške 4.912,50 EUR, výzvou zo dňa 20.8.2010, s poučením, že ak súdny poplatok v určenej dobe nezaplatí, súd konanie zastaví. Žalobca požiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Podľa ust. § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ust. § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Zákonodarca v citovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je v prvom rade samotná žiadosť účastníka konania, preukázanie dôvodov, spočívajúcich v majetkových, sociálnych, finančných a pod. pomeroch účastníka, odôvodňujúcich oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne preukázanie, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Povinnosťou súdu je skúmať splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych

poplatkov v každom prípade individuálne a to aj vzhľadom na individuálnosť každého konania.

Odvolací súd v danej veci zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nesplnil zákonné podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkoch. Stotožnil sa s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, na ktoré súčasne poukazuje.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade je potrebné prihliadať na osobitné postavenie účastníka konania ako právnickej osoby t. j. podnikateľa v zmysle Obchodného zákonníka a charakter konania, podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Podnikanie treba chápať ako činnosť, pri ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo i k strate. Okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný a nedosahuje zisk, že má pohľadávky po lehote splatnosti, alebo že v dôsledku neúspešného podnikania v minulosti sa teraz ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že ak ide o okolnosti, ktoré sú dané takmer vo všetkých konaniach, v ktorých vystupujú ako účastníci konania podnikatelia vykazujúci stratu namiesto zisku, ako jedného zo základných pojmových znakov podnikania a pokiaľ by zákonodarca okolnostiam takejto povahy pripisoval význam z hľadiska oslobodenia od platenia súdneho poplatku, vyjadril by to legislatívne zaradením týchto konaní, či účastníkov do ustanovení, ktoré upravujú vecné alebo osobné oslobodenie od súdneho poplatku v § 4 ods. 1 a 2 zákona o súdnych poplatkoch. Ako však vyplýva z obsahu právnych noriem ustanovených v § 4 ods. 1, 2 zákonodarca týmto okolnostiam nepripisuje naznačený význam. Pomery žalobcu ako právnickej osoby by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov, pokiaľ by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodov, ktoré by neboli v príčinnej súvislosti s jeho podnikaním, napr. z dôvodu vyššej moci.

Odvolací súd nesúhlasí s tvrdením žalobcu o príčinnej súvislosti medzi rozhodnutiami žalovaného a záporným hospodárskym výsledkom, pretože záporný hospodársky výsledok je výsledkom podnikania v súvislosti s podstupovaním rizika v rámci podnikateľskej činnosti a nielen úbytkom finančných prostriedkov v dôsledku uhradenia uloženej sankcie za porušenie právnej povinnosti. Taktiež nemohol prihliadnúť na námietku žalobcu o likvidačnom charaktere pokuty, pretože výška pokuty a samotná zákonnosť rozhodnutia o jej uložení je predmetom konania vo veci samej.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá, potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože nebol v tomto konaní úspešný a žalovanému preto, že mu z dôvodu neúspešného odvolania žalobcu žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 30. marca 2011

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth